

A Libanoni Tudományos Akadémia

1. Az Akadémia alapításának története, célja

A Libanoni Tudományos Akadémia, hivatalos francia nevén Académie des Sciences du Liban (ASL), egy olyan tudományos társaság, amelynek célja a libanoni tudományok élénkítésének és terjesztésének előmozdítása, valamint a világszínvonalú tudományos kultúra támogatása az országban. Az ASL-t 2007 augusztusában a Libanoni Köztársaság Kormányának rendelete ismerte el és 13 alapító, egyetemi tanár részvételével jött létre.

Az ASL megalakulását a Francia Akadémia (*Académie Française*) segítette, amely 2008. június 27-én Párizsban az ASL első ülésének is otthont adott. Az ASL végrehajtó bizottságának első ülését 2008. október 29-31. között tartották Bejrútban. Az ASL az AF mintájára jött létre. Az ASL tagjai Libanonban és azon kívül dolgozó libanoni tudósok, valamint kiváló külföldi tudósok, köztük olyanok, akik libanoni származásúak, vagy akik szívesen hozzájárulnának a libanoni tudományok fejlődéséhez. Az ASL valamennyi akadémikusa önkéntesen, díjazás nélkül tevékenykedik.

Az ASL logójának formája egy ősi libanoni (kánaáni) hajó klasszikus formáját követi, amelyet a mai Libanon egykori lakói fejlesztettek ki és használtak a Földközi-tenger felfedezésére és áruik exportálására. A terv alapja a Bejrúti Nemzeti Múzeumban található kánaáni hajó bazreliefje. A logó hajószerű formája a felfedezést és az ipart szimbolizálja, amelyek az ASL által megtestesített tudományos és technológiai témakörökre utal.

Alapszabálya szerint az ASL céljai a következők:

- Független tanácsadás és iránymutatás nyújtása a kormányzati és magánintézmények számára a tudományos kutatás és oktatás kérdéseiben.
- A tudományos kutatási és oktatási programok kezdeményezése és segítése.
- A tudományos kutatások eredményeinek terjesztése és népszerűsítése.
- A tudományos eredmények a világ hasonló intézményeivel történő cseréje elősegítése.
- Díjak és kitüntetések adományozása kiváló tudósoknak.
- A libanoni fiatalok ösztönzése annak érdekében, hogy fontolják meg a tudományos pályát.
- A tudományok és a társadalom közötti kapcsolatok erősítése a lakosság, a közegészségügy, a gazdaság és a környezet igényeinek kielégítése révén.

2. Az Akadémia szervezete

Az ASL-nek két szekciója van: I. Alapvető Tudományok és Energia Szekció

II. Egészség- és Környezettudományok Szekció.

Az ASL-nek 25 tagja van, 7 korábbi, emeritus tag elhunyt.

Az Akadémiát a Végrehajtó Bizottság vezeti, amely az elnökből, az alelnökből, valamint a két szekciót képviselő titkárból és a kincstárnokból áll. A Bizottságot négy évre választják. A jelenlegi ciklus 2022. július 1-jétől 2026. június 30-ig tart.

Az ASL elnöke prof. June Nasrallah asszony, alapító tag, biológus, biokémikus, fő kutatási területe a növényi szaporodásbiológia.

Az ASL alelnöke prof. Fadlo R. Khuri úr, molekuláris onkológus, aki 2015 óta tagja az Akadémiának, fő kutatási területe a molekuláris, prognosztikai, terápiás és kemopreventív megközelítések fejlesztése, amelyek javítják a tüdő- és légúti, valamint emésztőrendszeri rákos betegek standard ellátását.

3. Az Akadémia ifjúsági csoportja

A Libanoni Tudományos Akadémiának van egy csoportja, amely a fiatal tudósokat tömöríti (YSLAS). A 40 év alatti tudósok csoportja a következő célokkal jött létre:

- Lehetőséget kíván biztosítani a kiemelkedően ígéretes fiatal tudósok számára, hogy kapcsolatba lépjenek az ASL tagjaival, különösen azokkal, akikkel közös kutatási érdeklődési körük van; továbbá hogy a saját intézményükön kívüli kutatócsoportokkal is kapcsolatba kerüljenek.
- Olyan fiatal tudósok toborzása, akik motiváltak és energikusak, hogy aktívan hozzájáruljanak az ASL tevékenységeihez és az Akadémia segítése abban, hogy a fiatal tudósok szempontjaiból tanuljon, és növelje a tevékenységeiben részt vevő tudósok sokszínűségét.

E célok elérése érdekében minden fiatal ösztöndíjast az ASL egy olyan akadémikusa mentorál, aki az ösztöndíjas általános kutatási területének szakértője. A mentor segít a fiatal ösztöndíjasnak kapcsolatot teremteni vezető kutatócsoportokkal és kutatási finanszírozási lehetőségekre pályázni. Minden fiatal ösztöndíjast felkérhetnek arra, hogy szavazati joggal nem rendelkező tagként vegyen részt az ASL munkacsoportjaiban. A fiatal ösztöndíjasoktól elvárják és ösztönzik, hogy aktív tagjai legyenek azoknak a munkacsoportoknak, amelyekben tevékenykednek, és járuljanak hozzá a kutatáshoz, valamint az ASL-tanulmányok és -jelentések elkészítéséhez.

Minden fiatal ösztöndíjas a „YSLAS testület” tagja lesz. Ez a testület évente legalább kétszer ülésezik, Libanonban vagy az interneten keresztül. Ezek a rendszeres ülések, amelyeken a mentorok részvételét is ösztönzik, a fiatal ösztöndíjasok és intézményeik közötti kapcsolatok előmozdítását, valamint tevékenységek, események és szemináriumok szervezését szolgálják. Minden évben új elnököt választanak a tagok közül. Rendelkezik egy, az ASL által kijelölt akadémikussal, aki összekötőként működik a testület és az ASL között.

Az ASL fiatal ösztöndíjasává történő lehetséges kiválasztásra irányuló jelöléseket az ASL egyik akadémikusa kezdeményezi. A jelöléseket a YSLAS kiválasztási bizottsága vizsgálja ki, majd az ASL általános tagsága felülvizsgálja és szavazásra bocsátja. Ha a jelölés sikeres, a fiatal ösztöndíjas 5 évre szóló, nem megújítható és szavazati joggal nem rendelkező tagsággal csatlakozhat az ASL-hez.

4. Az Akadémia külső kapcsolatairól

A Libanoni Tudományos Akadémia legfontosabb partnere és a megalapítását is támogatta a Francia Akadémia (AF), amelynek 4 tagja egyben az ASL tagja is lett. Rendszeresen tartanak kétoldalú találkozót a libanoni akadémia fejlődésének előmozdítása érdekében.

Példaként említhetném a 2014 áprilisában az AF és az ASL között megtartott közös megbeszélést. A téma fókusza az volt, hogy 5 évvel a megalakulása után milyen új

kezdeményezéseket tudnának megvalósítani annak érdekében, hogy a libanoni kormányzat támogatását és figyelmét növeljék. A megbeszélés különösen az éppen akkor készülő akadémiai jelentésre összpontosított, amely a kormányzat számára is hasznosítható megállapításokat tartalmazott.

Az AF ösztönözte továbbá az ASL-t a parlamenti testvérvárosi kapcsolatok és az Akadémiák és Tudományos Társaságok Nemzetközi Emberi Jogi Hálózatában történő részvételre. Szó volt egy francia-libanoni díj létrehozásáról is.

<https://www.academie-sciences.fr/en/Bilateral-cooperation/in-the-middle-east.html>

5. Az Akadémia által készített első jelentésről

2015 januárjában adták ki első és eddig egyetlen akadémiai jelentésüket, amelynek címe:

Első jelentés a libanoni tudományokról, Jelenlegi kihívások, ajánlások és jövőbeli irányok a libanoni tudományos kutatás és oktatás számára .Az ASL ebben a nemzetnek szóló első jelentésében áttekintést nyújt Libanon meglévő erősségeiről (pl. emberi erőforrások, szellemi hagyományok, erős egyetemek) és kihívásairól a tudományos kutatás és oktatás területén, és ajánlásokat tesz ezen erősségek kihasználására és a kihívások kezelésére.

Az azonosított kihívások a következők voltak: agyelszívás, PhD-programok, kutatásfinanszírozás, megfizethető, nagysebességű internetszolgáltatás, kutatási infrastruktúra, együttműködésen alapuló kutatás, egyetemi szabványok és akkreditáció, egyetem előtti tudományos oktatás, valamint a lakosság tudományos műveltsége. Konkrét ajánlásokat javasolnak e kihívások megoldására, beleértve az egyetemi kutatásban az általános költségrendszer elfogadását, a szelektív kiválóság elvének alkalmazását, valamint a megfizethető, széles sávú internet-hozzáférés kiterjesztését.

A jelentés végén egy javasolt top tízes listát állítottak össze azokról a kutatási területekről, amelyek a legnagyobb hasznot hozhatják a nemzet számára, tekintettel annak sajátos szükségleteire és korlátozott erőforrásaira. E tíz, Libanon számára kritikus terület összefüggésében az ASL számos ambiciózus, különböző terjedelmű konkrét projektet javasol, többek között a következőket:

a diákok által működtetett napenergiaboratóriumok hálózatának létrehozása, az energiahatékony épületrendszerekre vonatkozó multidiszciplináris kutatási program, a természeti erőforrások feltérképezésére szolgáló úralapú rendszer, a hulladék ártalmatlanítására szolgáló plazmaelgázosító kísérleti üzem, a modern mezőgazdasági módszereket oktató vidéki campus, az immunológia és genetika, a betegségellenőrzés kiválósági központja, az egészségügyi és orvosi kutatások nemzeti intézete, valamint egy szuperplanetárium, amely egyszerre lenne példaértékű oktatási központ és jelentős turisztikai látványosság.

6. Források:

Az Akadémia honlapja

<https://www.asduliban.org/>

First Report on the Sciences in Lebanon

[https://uploads.strikinglycdn.com/files/e6cf1196-0d6e-4ccc-bef7-44710ee60d0e/ASL's First Report to the Nation.pdf](https://uploads.strikinglycdn.com/files/e6cf1196-0d6e-4ccc-bef7-44710ee60d0e/ASL's_First_Report_to_the_Nation.pdf)

Supporting the Young Academy of Lebanon

<https://www.academie-sciences.fr/en/Bilateral-cooperation/in-the-middle-east.html>

Továbbá:

<https://www.interacademies.org/organization/lebanese-academy-sciences>

[https://infogalactic.com/info/Lebanese Academy of Sciences](https://infogalactic.com/info/Lebanese_Academy_of_Sciences)

[https://en.wikipedia.org/wiki/Lebanese Academy of Sciences](https://en.wikipedia.org/wiki/Lebanese_Academy_of_Sciences)

Prof. Dr. Czine Ágnes

Alkotmánybíró, tanszékvezető egyetemi tanár

Bűnügyi Tudományok Intézete, Büntető Eljárásjogi Tanszék

Károl Gáspár Református Egyetem (KRE)

Állam- és Jogtudományi Kar email: czine.agnes@kre.